

Mivuyelo yo tshembisa ku suka eka Nguva yo Fayila ya Vanhu vona Vinyi

Tshwane, 13 N'wendzamhala 2021 – Khomixinara wa Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS), Ttn Edward Kieswetter u khensile vahakelaxibalo hinkwavo lava nga riki va nkarhinyana lava fayileke mitlheriso ya vona ya xibalo xa malinghena eka nkarhi lowu engeteriweke eka siku ro pfala ra ti2 N'wendzamhala 2021. U tlhele a yisa mikhensho yo fana eka vahlanganisi na vakhumbeki hinkwavo lava seketelaka ku tiyisisiwa ka mbango wa xibalo.

“Nandzeleriso wolowo hi ntsakelo wu tiyisisa ripfumelo ra hina ra leswaku vahakelaxibalo vo tala va lava ku endla swilo swa kahle no fikelela swiboho swa vona swa xinawu. Hi le ku tirheni hi matimba ku endla ntirho lowu wa nkoka wu olova no vevuka ku nyika nhlamuselo na ntiyisiso lokohiletlhelo hi ndlandlamuxa tichanele ta le ka inthanete leti vahakelaxibalo va thiranzakitaka hi tona eka nhlango wa hina.

"Handle ka mitlhontho yo tala, ku katsa na miyiriso ya Covid-19, ntirhiso wa gezi hi ku siyerisana na swipimelo swa hina swa le ndzeni, hi tsakisiwile hi leswaku xikongomelo xa kungu ra hina ro ndlandlamuxa nandzeleriso hi ntsakelo xi le ku kumeni ka matimba tanihileswi swi voniwaka eka tihlayohlayo na maendlelo eka nguva leyi yo fayila leswi hlohlotelaka ehansi ka swiyimo leswi, Ku engeterile Ttn Kieswetter.

"Engetelo lowu eka nandzeleriso hi ntsakelo wu endliwile wu koteka hi ku tirhisa nguva yo fayila ya le moyeni, lowu kongomisiweke eka ku tirhana na nkucetelo wa ntungu wa Covid-19 eka vahakelaxibalo, vatirhi va hina na vaaki van'wana. Enkarhini wo fana, xifi eka nguva yo fayila ya xibalo ya le moyeni yi longoloxiwile na xivono xa hina xo aka SARS yo tlharisa, ya ximodeni leyi tshembiwaka no vaveriwa.

Nkatsakanyo wa mivuyelo leyi ya lembe ra nguva yo fayila ya vanhu vona vinyi kombisa leswaku nguva yo fayila ya le moyeni yi teka xivumbeko, na leswaku xivono xa hina xi vonaka xi fikeleleka. Eka ku tlula 4.3 million wa mitlheriso ya xibalo leyi nga riki ya nkarhinyana yi rhumeriwile ku fikela sweswi. Lowu i engetelo wa 46% ehenhla ka lembe leri nga hundza.

- Wa yaleyo, eka ku tlula 2.6 million yi rhumeriwile hi ku tirhisa eFiling, engetelo wa 7%, kun'we na mitlheriso ya 523 659 yi rhumeriwile hi ku tirhisa MobiApp, engetelo wa 59%.
- Ku tlula 306 000 wa mitlheriso yi rhumeriwile hi ku tirhisa marhavi ma hina, lowu i hunguto lowu hlohlotelaka wa 15%. Tiejente ta SARS ti pfunetile vahakelaxibalo hi ku tirhisa switshembisano swa le moyeni, kumhe emarhavini endzhakukaloko va pfurile hi ti 16 Mhawuri.
- Hi tlhele hi tivisa vukorhokeri bya SMS lebyi pfumeleleke vahakelaxibalo ku buka xitshembisano, ku kombela nomboro ya vona ya xibalo no langutisa loko va fanerile ku rhumela ntlheriso.

Ekusimekiweni ka nguva yo fayila hi ti1 Mawuwani, hi endlile swiboho swo hlaya eka vahakelaxibalo mayelana na leswi va nga swi langutelaka. Ndzi ta xopaxopa swin'wana swa swiboho leswi ehenla ka leswi nga fikeleriwa emakumu ka nguva yo fayila hi ti2 N'wendzamhala 2021.

1. Hi nyiketerile SARS ku ndlandlamuxa ntirhiso wa vukorhokeri bya nhlahluvo lowu tiendlekelaka eka ku tlula 3 million wa vahakelaxibalo. Nguva leyi yo fayila, SARS yi rhumerile 3.4 million wa mihlahluvo leyi tiendlekelaka. Ku tlula 2.2 million wa vahakelaxibalo va amukerile nhlelelo lowu tiendlekelaka, laha ku tlula 1.5 million va nga amukela handle ko endla micinco. Leswi swi kombisa 74% wa mpimo wa amukelo wa phakelo wa vukorhokeri byintshwa. Hi moya wa le hansi, ku tlula 630 000 wa vahakelaxibalo a va amukelangi kumbe ku lulamisa mitlheriso ya vona. SARS yi ta rhumela mihlahluvo leyi pimanisiweke, eka vahakelaxibalo lava nga tekangiki goza rin'wana.
2. Hi kotile ku nyiketa leswaku kwalomuya ka 8 ehenhla ka 10 wa vahakelaxibalo van'wana na van'wana va kuma mbuyelo wa nhlahluvo ehansi ka 5 wa tisekondo. 93% wa mihlahluvo ya lembe leri yi humesiwile ehasi ka 5 wa tisekondo. Lembe leri nga hela a ku ri 85%
3. Hi tlhele hi tinyiketela ku hakela kwalomuya ka 7 ehenhla ka 10 wa vahakelaxibalo van'wana na van'wana mivuyiselo ya vona loko yi kolotiwa eka 72 wa tiawara. Lembe leri SARS yi hakerile mivuyiselo eka 86% wa vahakelaxibalo eka 72 wa tiawara. Lembe leri nga hundza, 77.38% wa mivuyiselo yi hakeriwile eka 72 wa tiawara. Eka hinkwayo, hi hakerile klu tlula R17 billion eka mivuyiselo. Nhlayixokarhi wa vuyiselo wa mali a ku ri R11000.
4. Hi hetisisile 7 ehenhla ka 10 wa tioditi ta ntiyisiso eka 21 wa masiku. Hi hupile nkongomiso lowu wa 70% hi ku fikelela 76% ntsena wa tioditi leti hetisiweke eka nkarhi lowu vekiweke. Lembe leri nga hundza, hi hetisile 63%wa tioditi eka 21 wa masiku mo tirha, kwalaho ku vi le na engetelo.

Mi nge ndzi engetela vuxokoxoko bya vukorhokeri lebyi landzelaka ku kombisa mipimo leyi SARS a yi fanele ku tirhana na yona lembe leri. Ku vi le na 1 million wa switshembisano swa eBooking leswi endliweke loko marhavi ma nga se pfula na loko se ma pfula, 1.6 m wa tiqingho ta vahakelaxibalo ti hlamuriwile hi tiejente ta Call Centre ya hina, w million wa tiqingho ta Help-You-eFile ti endliwile eka Contact Centre naswona ku vi le na ku tlula 500 000 wa lava endzeleke marhavi (vahakelaxibalo lava a va nga endlangiki xitshembisano).

Handle ka ku humelela loku pimekaka, nhlango wu ta fanela ku tirha ku ya emahlweni ku antswisa ndhavuko wa hina wa vukorhokeri, ku ndlandlamuxa mipakelo ya dyondzo ya muhakelaxibalo, no ndlandlamuxa mipakelo ya tipulatifomo ta le ka inthanete na ta xidijiti leyi hi nga yi tumbuluxa ku burisana na vahakelaxibalo, exikarhi ka swin'wana swilo.

Vahakelaxibalo va fanele va tekela enhlokweni leswaku tanihileswi a swi tivisiweke xiswona, SARS yi ta hakerisa mixupulo ku sukela hi Sunguti 2022 laha yin'we ya mitlheriso yi kayivelaka. Loko ku nga se va na cinco eka nawu, SARS a yi hakerisa ntsena mixupulo laha mitlheriso mimbirhi kumbe yo hlaya yi kayivelaka. Vahakelaxibalo va hlohloteriwa ku rhumela mitlheriso hinkwayo leyi kayiveleke ku katsa na malembe lama nga hundza.

SARS yi tlhele yi veka tichanele ku endla swi olova eka vahakelaxibalo ku landzelerisa naswona ndzi hlohlotela vahakelaxibalo hinkwavo lava nga landzelerisiki ku landzelerisa no hetisisa swiboho swa vona leswi kayiveleke, naswona hi ndlela yaleyo va hoxa xandla eku ndlandlamuxeni ka ndhavuko wa nadzeleriso hi ntsakelo.

Khomixinara u hetisisile hi ku vula leswaku, "Ku humelela eku akeni ka SARS ku le ku humeleleni hi ku nonoka. Hi hlohloteriwa hi mivuyelo ku fikela sweswi, kambe hi ta dyondza ku suka eka mitokoto ya vahakelaxibalo ya lembe leri, ku katsa na swihoxo swa hina, tanihileswi hi tshamaka hi tiyimiserile eka matshalatshala ma hina mo endla SARS yi va ya ximodeni.

Eku fambiseni ka xikongomelo xa kungu ra hina ra nandzeleriso hi ntsakelo, swi na nkoka leswaku hi tlakusa matshalatshala ma hina mo nyika ntiyisiso na nhlamuselo ela vahakelaxibalo lokohiletlhelo hi tirha hi matimba ku endla swi olova ku landzelerisa. Enkarhini wo fana, vuswikoti bya hina byo vhumbunula na hlamula eka nkavulandzelelanawu swi funghile antswiso, kambe hi fanele ku endla swo tala ku lolohisa no chuchisa vahakelaxibalo na vaxavisi lava nga tshembekangiki. Swikongomelo leswi swa kungu swi na nkoka eka rendzo ra hina ro endla swa ximodeni leri nga ta akiwa hi ku engetela eka pulatifomo leyi seketelaka tshalatshala ra munhu na mimbono leyi fambisiwaka hi switiviwa na thekinoloji yo kotisa," ku vurile Khomixinara a SARS.

Mayelana na vuxokoxoko, u komberiwa ku tihlanganisa na SARSMedia@sars.gov.za